

Бобринецька спеціальна школа КОР
(повне найменування підприємства із зазначенням підпорядкованості)

Інструкція № 1
вступний інструктаж для здобувачів освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ директора
від 08.02.2021 року
№ 19-о.

Інструкція № 1 **вступний інструктаж для здобувачів освіти**

1. Загальні відомості про заклад освіти. Види та джерела небезпеки в навчальних приміщеннях, на спортивних майданчиках тощо.

Бобринецька спеціальна школа Кіровоградської обласної ради розташована по вулиці Каштанова 2. Це дві трьохповерхових споруди, спальний та навчальний корпус, одноповерхові їдальня, приміщення пральні, котельня. Обладнані відповідним технічним устаткуванням для забезпечення належних санітарно-побутових умов.

На перший погляд заклад освіти являє собою безпечне місце. Багато зусиль в цьому докладає педагогічний та обслуговуючий персонал закладу освіти. В той же час здобувачі освіти в приміщенні та на подвір'ї підстерігає дуже багато всіляких небезпечностей.

Так, до цих небезпечностей слід віднести:

- Наявність електроструму, який використовується для роботи електроприладів, аудіотехніки, телевізійної та комп'ютерної апаратури;
- Сходи, по яким не завжди спокійно сходять чи піднімаються на поверхні здобувачі освіти;
- Ями, які знаходяться на території чи поряд з закладом освіти;
- Причиною серйозних випадків травмування буває лазіння по деревах на території закладу;
- Дуже часто здобувачі освіти травмуються на відкритих спортивних майданчиках під час пустощів на спортивному обладнанні;
- Не рідко трапляються випадки виявлення між дітьми стосунків, які закінчуються бійкою, а в результаті серйозні тілесні ушкодження.

Щоб не трапилося нещасного випадку здобувачі освіти повинні дотримуватися правил безпечної поведінки в закладі освіти :

- Будь дисциплінованим, дотримуйся правил для здобувачів освіти. З іншими дітьми поведься чемно, виховано. Уникай сам і допоможи товаришу уникати конфліктних ситуацій. Пам'ятай, що бійки з одної сторони призводять до тілесних ушкоджень, а з іншої до кримінальної відповідальності за хуліганство. Якщо бачиш, що мирно конфліктна ситуація не вирішується повідом про це когось із педагогічних працівників. Це попередить негативні наслідки для обох сторін.
- Не принось в заклад освіти ніякі іграшки. На перший погляд такі іграшки, як пістолет, що стріляє пластмасовими кульками, лазерна указка, петарди, рогатки, балончики з різними речовинами під тиском, ріжучі та колючі предмети та інш. ніби - то безпечні. А насправді приносять дуже багато лиха. Тільки декілька секунд достатньо посвітити в очі лазерною указкою і дитина на все життя може втратити зір. Таке ж може трапитися і через пустощі з петардами.
- Категорично забороняється приносити в заклад вибухові та легкозаймисті речовини.

- Будь уважним на сходах, в коридорі, в їдальні та інших приміщеннях. При знаходженні в гурті дітей не штовхайся, не підстрибуй, не галасуй, не вживай злих слів тому, що це може призвести до конфлікту.
- Ні в якому разі не принось із собою сірники та запальнички. Крім того, що паління дуже шкідливе для твого здоров'я, через пустощі з вогнем виникають пожежі. Пожежа це небезпечно для людини, а крім того винні у виникненні пожежі підпадають під відповідальність згідно кримінального кодексу України.
- Не можна перестрибувати через ями, траншеї. Не можна гратися в котлованах тому, що може бути обвал землі і може присипати. Може бути травма через падіння з висоти. Ні в якому разі не можна гратися на новобудовах.
- Не лазьте на дерева, на стовпи, особливо електричні. Не підходьте близько до трансформаторних підстанцій, особливо якщо вони відкритого типу (без цегляної будки). Ураження струмом від такої підстанції може трапитися на значній відстані через повітря.
- Ні в якому разі не доторкуйтеся до проводів електроліній та до тих, що обірвалися внаслідок бурі, обледеніння тощо.
- Спортивне обладнання на території закладу освіти змонтоване для того, щоб під керівництвом викладача фізкультури проводити навчання. Тому самому не можна виконувати вправи, а тим більш пустувати на цьому обладнанні на висоті. Це може призвести до дуже серйозних травм (переломи рук і ніг, переломи шийних хребців, переломи ребер, пошкодження хребта)

2. Загальні правила поведінки здобувачів освіти під час освітнього процесу.

Обставини та причини найбільш характерних нещасних випадків, що сталися в закладі освіти.

В навчальних кабінетах, спортивному залі, навчально - виробничих майстернях. Питання збереження життя та здоров'я здобувачів освіти є найголовнішою вимогою до організації педагогічного процесу. Перед початком занять здобувачі освіти повинні пройти відповідне навчання

(інструктаж) та суворо дотримуватися правил безпечного виконання практичних вправ.

До навчальних приміщень підвищеної небезпеки відносяться : кабінети хімії, фізики, інформатики, біології , майстерні столярної та слюсарної справи, взуттєвої справи, швейної справи.

З метою попередження травмування під час освітнього процесу здобувачі освіти в навчальних приміщеннях підвищеної небезпеки повинні дотримуватися наступних правил:

- Вимоги безпечного виконання практичних вправ та практичних робіт визначаються інструкціями на виконання конкретних практичних дій здобувачів освіти або загальними інструкціями для певного навчального приміщення.
- Наявність інструкцій та виконання вимог інструкцій і є обов'язковим для виконання всіма, хто працює в навчальних кабінетах підвищеної небезпеки, майстернях, спортивному залі.

Відповідно до діючих Правил безпеки під час проведення освітнього процесу в загальноосвітніх навчальних закладах учні, проходять інструктаж з безпеки життєдіяльності та навчання, з правил надання першої (долікарської) допомоги при характерних ушкодженнях.

Всі учасники освітнього процесу мають користуватися засобами індивідуального захисту:

- халатами на кожному уроці,
- гумовими рукавицями, захисними окулярами , за вказівкою викладача.
- та іншими засобами передбаченими для конкретної практичної роботи

До практичних робіт, виконання практичних вправ на уроці фізкультури допускаються тільки ті здобувачі освіти, які пройшли медичний огляд та не мають протипоказань.

Під час уроку здобувачі освіти дотримуються встановлених правил поведінки для здобувачів освіти .

З метою запобігання пожежі здобувачам освіти забороняється користуватися відкритим вогнем

(сірники, свічки, бенгальські вогні тощо).

Під час роботи слід бути обережними, додержуватися порядку й чистоти на робочому місці, обов'язково виконувати правила безпеки життєдіяльності.

Безладність, поспішність, недбалість у роботі й порушення правил безпеки життєдіяльності можуть призвести до нещасних випадків.

Будьте уважні й дисципліновані, точно виконуйте вказівки вчителя.

На заняттях в кабінеті , майстерні можна використовувати тільки ті технічні засоби навчання , які наведені в Типових переліках навчально-наочних посібників та технічних засобів навчання для спеціальних загальноосвітніх шкіл (I, II, ступенів)

Не дозволяється застосовувати прилади , що не відповідають вимогам безпеки праці, особливо це стосується електро обладнання.

Всі навчальні приміщення підвищеної небезпеки оснащується медичною аптечкою з набором перев'язувальних засобів і медикаментів, комплектом засобів індивідуального захисту та інструкцією з надання першої долікарської допомоги.

Учням дозволяється перебувати у приміщенні кабінету майстерні, спортзалі тільки в присутності викладача.

Не дозволяється використовувати кабінети підвищеної небезпеки

(інформатики, навчально-виробничі майстерні , спортзали, як класні кімнати для проведення занять з інших предметів , зборів, тощо.

З метою попередження дитячого травматизму під час занять з гімнастики слід дотримуватись таких вимог:

- треба виконувати гімнастичні вправи на приладах тільки в присутності викладача або його помічника;
- слід укладати гімнастичні мати таким чином, щоб їх поверхня була рівною;
- важкі гімнастичні прилади необхідно перевозити за допомогою спеціальних пристроїв і візків;
- складні елементи і вправи слід виконувати тільки за допомогою страхування, застосовуючи методи і способи страхування відповідно до вправи;
- слід змінювати висоту спортивних снарядів відповідно до вікової категорії учнів;

Навчально – виробничі майстерні обов'язково обладнуються “кнопкою аварійного відключення” електромеханічного обладнання.

перед початком практичних робіт, вправ:

Чітко визначте порядок і правила безпечного проведення вправи чи практичної роботи.

Звільніть робоче місце від усіх не потрібних предметів і матеріалів.

Перевірте наявність і надійність спортивних снарядів, хімічного посуду, приладів, аудіо – відеоапаратури та інших предметів, необхідних для виконання завдання.

Починайте виконувати завдання тільки з дозволу викладача;

Виконуйте тільки ту роботу, ті вправи які передбачені завданням, або доручені вчителем.

Одягніть спецодяг, (на уроці фізкультури спортивний одяг) і приведіть його в порядок.

У разі необхідності , за вказівкою викладача, обов'язково слід користуватися індивідуальними засобами захисту.

Уважно вивчіть зміст практичної (лабораторної) роботи, вправи, продумайте порядок безпечного виконання її, дотримуючись при цьому правил техніки безпеки пожежної та електробезпеки.

Розміщуйте прилади, матеріали, обладнання на своєму робочому місці так, щоб запобігти їх падінню або перекиданню.

У разі необхідності занулення (заземлення) електроприлада в процесі практичної роботи- перевірити надійність з'єднання з заземлюючим пристроєм.

Нещасні випадки з здобувачами освіти трапляються внаслідок:

- Порушення встановлених вимог до робочого місця здобувачів освіти;
- Відсутності спеціального спортивного одягу та спортивного взуття;
- Порушення правил електробезпеки,
- Відсутності загороджень та захисних пристроїв,
- Використання не за призначенням обладнання, пристосувань, інструментів, спортивних снарядів
- Не дотримання здобувачами освіти інструкцій з правил безпеки життєдіяльності.
- Відсутності змістовного інструктажу з правил безпечного виконання вправ.
- Відсутність у здобувачів освіти знань та практичних навичок виконання вправ
- На уроках, з фізичної культури і спорту здобувачі освіти повинні бути в спортивному одязі (спортивний костюм) та спортивному взутті, .

Під час роботи:

- Стежте за справністю всіх кріплень у приладах і пристроях.
- Не залишайте робочого місця без дозволу викладача.
- Не відволікайтесь самі й не відволікайте інших від роботи сторонніми розмовами.

Батареї опалення в спортивному залі. Інформатики, в навчально – виробничих майстернях загороджуються дерев'яними або іншими діелектричними решітками. Здобувачі освіти зобов'язані попередити викладача фізкультури перед початком та по закінченні уроку:

- 1) про наявність документів щодо звільнення після хвороби;
- 2) про погане самопочуття;
- 3) про несправність спортивного обладнання;
- 4) про травмування під час уроку.

Під час освітнього процесу в навчальних приміщеннях підвищеної небезпеки

ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ:

- Порушувати правила для здобувачів освіти;
- Виконувати будь-які роботи без вказівки та дозволу вчителя;
- Приносити в кабінет сторонні предмети (петарди, лазерні указки, запальнички тощо та користуватися ними під час занять;
- Виконувати роботи на висоті (вище 1 м.) та використовувати тимчасові випадкові підставки;
- Виконувати роботи по миттю, очищенню віконного скла, заміні електролампочок, ремонтуванню електро розеток та електро вимикачів;
- Приводити в клас сторонніх осіб без дозволу вчителя,
- Порушувати вимоги правил пожежної безпеки, залишати без нагляду запалені спиртівки, ввімкнені електронагрівальні прилади
- Самовільно без відома вчителя брати з собою в будь-якій кількості хімічні речовини.
- Виконувати практичні роботи без спецодягу та без передбачених засобів індивідуального захисту.
- Проводити всі види “експериментів” не передбачених темою уроку та без відома і дозволу вчителя
- Порушувати правила електробезпеки
- Користуватися ртутними термометрами.
- Виконувати вправи на спортивних знаряддях без присутності і страхування вчителя а також маючи на собі різного виду прикраси
- На уроках фізкультури заколювати одягу брошками, голками.

У разі травмування під час уроку (поранення, опіки тощо) або при недомаганнях повідомте вчителя.

У разі виникнення в приміщенні загорання необхідно:

- вивести здобувачів освіти з приміщення;
 - повідомити пожежну охорону;
 - зачинити вікна і двері, щоб вогонь не поширювався до сусідніх приміщень;
 - вимкнути електромережу;
 - приступити до ліквідації осередка вогню, при цьому легкозаймисті та горючі рідини і електропроводку слід гасити піском, вогнетривким покривалом, порошковим вогнегасником; знеструмлену електропроводку можна гасити водою або будь-якими наявними вогнегасниками;
- У разі інших аварійних ситуацій: порив опалення, водогону, вимкнення електроенергії в вечірній час тощо, чітко виконуйте всі вказівки вчителя.

3. Вимоги пожежної безпеки, цивільного захисту в навчальному закладі. Знайомство з Правилами пожежної безпеки для закладу.

Правила пожежної безпеки для здобувачів освіти

На території та в приміщеннях закладу забороняється:

- палити та застосовувати відкритий вогонь;
- використовувати побутові електронагрівальні прилади (кип'ятильники, електроплитки, електрораски, обігрівачі, з відкритими нагрівальними елементами) крім спеціально обладнаних приміщень майстерень для приготування їжі, майстерень по обробці тканини
- заставляти доступи до електрообладнання, пожежних щитів, вогнегасників;
- залишати без нагляду працюючі електроприлади;
- розводити багаття на території закладу;
- дотримуватись правил пожежної безпеки при проведенні позаурочних заходів (дискотека, новорічна ялинка тощо).

Правила пожежної безпеки для здобувачів освіти в побуті:

1. Рефлектори, електричні каміни, електроплитки не можна ставити поряд із диваном, ліжком, шторами (фіранками і ін.).
2. Не залишайте без догляду включені в електромережу обігрівальні прилади, телевізор, радіоприймач, і т.п.
3. Не вмикайте одночасно до одної розетки велику кількість електроприладів - це може призвести до перенавантаження мережі і спалахуванню ізоляції проводів.
4. Не включайте в електромережу несправні або саморобні електроприлади.
5. Не намагайтеся відремонтувати програвач, магнітофон, радіоприймач, електроплитки, якщо вони включені в електромережу.
6. Не доручайте малим дітям слідкувати за ввімкненими нагрівальними приладами, не дозволяйте вмикати їх в мережу.
7. Працюючи з електронагрівальними приладами паяльником, приладом для випалювання, праскою - встановлюйте їх на негорючій підставці.
8. Йдучи з дому, виключайте електроприлади.
9. Не грайте з сірниками самі та не дозволяйте бавитись з ними своїм молодшим братам і сестрам.
10. Не заставляйте евакуаційні люки та драбини на балконах та лоджіях.
11. Не обгортайте електролампи та світильники папером, матерією, іншими пальними матеріалами.
12. Не підпалюйте в ліфті сірники, бенгальські вогні;
13. Не грайтеся в ліфті з петардами, хлопавками і т.п.
14. Не кидайте до шахти сміттєпроводу непогашені сірники, легкозаймисті матеріали.
15. Не проводьте хімічні досліди вдома, без нагляду дорослих, особливо з хімреактивами, що призводять до вибухів, самозаймання з фосфором, бертолетовою сіллю, калієм, натрієм, магнієм, карбідом кальцію).
16. Пам'ятайте, що продукцією побутової хімії не можна користуватись поряд з відкритим вогнем: лаками, фарбами, розчинами, а також препаратами в аерозольній упаковці /предметами туалету та засобами боротьби з комахами та інш./

17. Не можна нагрівати банки з мастикою, лаками, та подібними речовинами на вогні.
18. Аерозолі в балончиках перебувають під тиском, тому їх не можна розбирати та нагрівати.
19. Небезпечно прати в бензині одяг, промивати в ньому деталі та інструменти. Від розряду статичної електрики може виникнути спалах.
20. При користуванні газовою плитою:
 - не можна залишати плиту без нагляду;
 - сушити білизну, волосся над палаючою плитою;
 - йдучи з дому не забудьте відключити газ;
 - якщо ви виявили запах газу не користуйтеся сірниками, не включайте світло, електроприлади, та викличте газову службу по телефону - 104.
21. При користуванні пічним опаленням:
 - не залишайте печі які топляться без нагляду.
 - не сушіть одягу біля відкритих дверцят;
 - не використовуйте бензин, гас та інші подібні рідини для розпалювання;
 - не висипайте попіл, не погашене вугілля поблизу приміщень;
 - не розміщуйте меблі, одяг в безпосередній близькості біля печі, плити;
 - не складайте дрова та одягу, не сушіть їх на печі;
 - не використовуйте для топлення дрова, довжина яких перевищує розміри топливника, не топіть піч з відкритими дверцятами топливника - вуглина, яка випаде, може стати причиною пожежі;
 - не розміщуйте дрова, вугілля інш. паливо безпосередньо перед топковим отвором;
22. Знаходячись в лісі, полі, в парку пам'ятайте:
 - не можна:
 - залишати непогашені вогнища;
 - розводити вогнища поблизу хлібних масивів;
 - розводити вогнища біля торф'яних полів.

4. Радіаційна безпека, дії у разі надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру.

Аварія з викидом (розливом) радіоактивних речовин - аварія на радіаційно-небезпечному об'єкті, яка спричинила викид (розлив) радіоактивних речовин за межі встановлених захисних бар'єрів і (чи) потужність дози іонізуючого випромінювання перевищує встановлені норми і загрожує довкіллю.

Радіаційне забруднення - забруднення поверхні землі, атмосфери, води, продуктів харчування, харчової сировини, кормів та різних предметів радіоактивними речовинами у кількості, що перевищує рівень, встановлений стандартами, нормами і правилами радіаційної безпеки.

Виникнення аварій (катастроф) на транспорті, підприємствах та енергетичних установках з викидом радіоактивних речовин являє серйозну небезпеку.

Фактори небезпеки викиду (розливу) радіоактивних речовин: забруднення навколишнього середовища, небезпека для всього живого, що опинилося на забрудненій території (загибель людей, тварин, знищення посівів та ін.), крім того, внаслідок можливого атомного вибуху виникнення сильних руйнувань на значній території.

Дії у випадку загрози виникнення аварії з викидом (розливом) радіоактивних речовин:

- Запам'ятайте! Сирени та переривчасті гудки підприємств та транспортних засобів – це сигнал "Увага всім". Негайно ввімкніть радіоприймач або телевізор. Уважно слухайте інформацію про надзвичайну ситуацію та інструкції про порядок дій, не користуйтеся без потреби телефоном, щоб він був вільним для зв'язку з вами.
- При оголошенні небезпечного стану не поспішайте! Зберігайте спокій. Часу для ретельного виконання заходів захисту у вас достатньо.
- Попередьте сусідів, надайте допомогу інвалідам, дітям та людям похилого віку.
- Прийміть заходи щодо зменшення проникнення радіаційних речовин в квартиру (будинки): щільно закрийте вікна та двері, щілини заклейте.

- Підготуйте запас питної води: наберіть воду у ємності, що закриваються, підготуйте найпростіші засоби санітарної обробки (наприклад, мильний розчин для обробки рук), перекрийте крани.
- Підготуйтеся до можливої евакуації: підготуйте документи, цінності та гроші, предмети першої необхідності, необхідні ліки (обов'язково йодопрепарати), мінімум білизни та одягу, запас консервованих продуктів на 2-3 доби. Речі упакуйте та укладіть у найбільш захищеному від проникнення зовнішнього забруднення приміщенні.
- Дізнайтеся у місцевих органах державної влади та місцевого самоврядування місце збору мешканців для евакуації.
- Від'єднайте всі споживачі електричного струму від електромережі, вимкніть газ.

5. Безпека дорожнього руху. Поведінка на вулиці, знайомство з правилами дорожнього руху.

Правила поведінки здобувачів освіти на вулиці (попередження дорожньо-транспортного травматизму)

Ніколи не переходь дорогу на червоне світло навіть коли поблизу нема машин, краще переходити дорогу в спеціальних місцях для переходу – так безпечніше.

Обходь стороною виїзди з гаражів, з автостоянок та інших подібних місць: автомобіль може виїхати заднім ходом і водій тебе не побачить.

Якщо тобі треба перейти дорогу, а в тому місці нема світлофора, то уважно подивися в обидві сторони, щоб впевнитися, що поблизу немає машин, а тільки потім переходь.

Якщо тобі страшно виходити вулицю самому, попроси кого-небудь з дорослих тебе перевести або навіть дочекайся, поки дорослий буде переходити дорогу, і йди разом з ним.

Будь особливо обережним при переході вулиці, коли в очі світить сонце. Яскраве сонячне світло сліпить очі, і ти можеш не побачити машини, яка наближається. Якщо на тобі немає шапочки з козирком, заслони очі рукою чи книжкою.

Не вискакуй на проїзну частину вулиці за м'ячем чи іншою іграшкою – ти ризикуєш не побачити машини і потрапити під неї.

Якщо на перехресті чергує регулювальник, слухайся його вказівок.

Не катайся на велосипеді на проїзній частині вулиці, де ходять автомобілі і вантажівки.

6. Побутовий травматизм, попередження та дії у разі нещасних випадків у побуті.

Правила безпеки користування газом

Як паливо, на Україні широко використовуються природний та зріджений газ.

Газом користуються понад 80% населення, у тому числі і діти шкільного віку.

У квартирах встановлюються газові плити, опалювальні печі, котли, водонагрівачі.

Газ є легкозаймистою, вибухонебезпечною, а також отруйною речовиною. Тому, щоб уникнути нещасних випадків всі громадяни, що користуються газом, їх діти шкільного віку мусять знати і суворо дотримуватись правил безпечного користування газом, знати до яких наслідків призводить порушення цих правил.

Вплив газів та продуктів їх згорання на організм людини

Природний і зріджений газ на організм людини токсично не діють, бо вони погано розчиняються в крові, але змішуючись з повітрям, значно зменшують вміст кисню в ньому. Людина що знаходиться в такій атмосфері, відчуватиме кисневе голодування, а при значних концентраціях газу в повітрі може померти від задухи.

Крім того, кисневе голодування може наступити під час роботи газових приладів, якщо не надходить необхідна кількість свіжого повітря.

При неповному згорянні газів, тобто коли не вистачає кисню, виділяється оксид вуглецю - CO (чадний газ), який не має ні кольору ні запаху але характеризується високою токсичністю.

Після кількох вдихів повітря, що містить всього 1% (за об'ємом) оксиду вуглецю, людина втрачає свідомість і через 1-2 хв. Наступає смерть.

Основні вимоги безпечної експлуатації побутових газових приладів

- Забороняється самовільно встановлювати, переставляти, ремонтувати і замінювати газові прилади.
- Не дозволяється встановлювати газові балони поблизу опалювальних приладів, підігрівати балони.
- Забороняється виявляти витікання газу за допомогою запального сірника.
- Забороняється користуватися несправними газовими приладами чи використовувати їх не за призначенням.
- Забороняється залишати без нагляду працюючі газові прилади.
- Забороняється сушити білизну чи волосся над плитою із запаленими пальниками.
- Не допускається щоб рідина, що кипить, не залила вогонь пальника, протяг чи подув вітру щоб згасив полум'я.
- Своєчасно перевіряти тягу в димових та вентиляційних каналах. (Відповідальність несе власник будинку). У разі відсутності такої перевірки та відповідних актів газові прилади підлягають відключенню від газової мережі, газозабезпечення.
- Здійснювати контроль за тим, чи повністю згоряє газ. (Повне згорання - полум'я блакитно-фіолетового кольору, не повне згорання - жовтувато-солом'яний колір).
- Відрегулювати газозапальні пристрої (працівникам газового господарства), забезпечити надходження чистого повітря (кватирка, фрамуга) з метою забезпечення повного згорання газу.
- При користуванні посудом із широким, або більшого діаметру дном необхідно користуватись конфорками з високими ребрами, для повного згорання газу.
- Забороняється використовувати газові плити з метою опалення.
- Закривайте кришками посуд при приготуванні їжі.
- Не заповнюйте повністю посуд при приготуванні їжі (щоб при збіганні не затушило запальник).
- Не допускається користування газом особами, що не пройшли спеціальне навчання.

Вимоги техніки безпеки при користуванні побутовими газовими приладами

- Перед користуванням всіма газовими приладами необхідно провітрити приміщення протягом 10-15 хв.
- Кватирка чи фрамуга мусять бути відкритими протягом всього часу роботи газового приладу.

Перед розпалюванням пальників газової плити необхідно:

- перевірити, чи закриті крани на газопроводі до газової плити
- запалити сірник, піднести його до пальника плити і лише тоді відкрити кран цього пальника
- забороняється користуватись пальником якщо полум'я проскакує всередину пальника, або відривається від нього
- перед користуванням духовкою необхідно її провітрити різко закривши і відкривши дверцята (3-5 раз)
- для виключення газової плити необхідно закрити кран пальника, а потім кран, вентиль на підведеному газопроводі, чи вентиль на балоні

Запам'ятай слідуєчі правила:

Ніколи не вмикай сам газові прилади, якщо ти цьому не навчений.

Не слід закривати кватирки під час користування газовими приладами.

При появі запаху газу в приміщенні треба негайно сказати дорослим і негайно припинити користуватися газом.

Якщо немає дорослих, треба відчинити вікно і викликати аварійну службу по телефону

104. повідомити своя адресу і прізвище.

Якщо немає телефону, повідомте сусідів.

Якщо ви відчуєте запах газу, не запалюйте вогню не вмикайте електроприлади, освітлення.

Не можна класти іграшки та інші предмети на запалені плити.

Не можна знімати з газової плити самим без нагляду дорослих чайник або інший посуд з гарячими стравами

Не закривайте квартирки вікон під час користування газовими плитами і котлами.

Перевірте, чи закриті крани на газових приладах.

Як вберегтись від удару електричним струмом

Якщо побачиш дріт, який висить або стирчить будь-звідки, не чіпай його руками і не наступай на нього. Інакше ти зможеш отримати сильний удар електричним струмом.

Не стій під деревом під час грози: блискавка може попасти в дерево.

Не торкайся до людини, яка знаходиться під дією електричного струму: торкнувшись до нього, ти сам отримаєш удар струмом.

Якщо ти купаєшся в річці чи в морі і несподівано почалася гроза, відразу ж вилізай з води: вода притягує розряди блискавки.

Ні в якому разі не торкайся електричних приладів, чи то пральна машина, чи праска, чи міксер, або навіть розетка чи настінний вимикач, коли в тебе мокрі руки або коли ти приймаєш ванну. Ти можеш отримати сильний удар струмом, тому що вода є провідником електричного струму.

Ні в якому разі не можна лізти до розетки, тим більш пхати в неї цвяхи, палички та інше.

Йдучи з дому не залишай електричні прилади ввімкненими.

Правила рятування потерпілого від ураження електричним струмом та надання долікарської допомоги

Що робити у разі небезпечної ситуації?

- Відключити струм.
- Рятувати ураженого можна тільки одною рукою. Інакше ви ризикуєте стати “частиною” електричного ланцюга та одержати найтяжкі опіки.
- Якщо хтось схопився за оголений дріт - висмикнути дріт із розетки, відключити рубильник, викрутити запобіжні електропробки. Припустимо, це зробити не можна. Тоді треба відкинути дріт. Але не руками, а сухою дерев'яною палицею чи іншим предметом з доброю ізоляцією.
- Якщо постраждалий тримає дріт у зажатій долоні, необхідно дріт перерубати. Для цього підійде інструмент з ізольованими рукоятками: сокира чи лопата з дерев'яним сухим держакком, плоскогубці чи кусачки з ізоляцією.
- Дроти, що зайнялися, небезпечно гасити водою. Їх краще накрити гумовим покриттям або засипати піском.
- Якщо людина лежить на землі поруч з обірваним дротом, до нього треба підходити, кинувши собі під ноги “ізоляцію” - наприклад, суху дошку, гумову ковдру, книги або стопку газет. На руки краще всього одягти гумові шкіряні сухі рукавички. На крайній випадок обмотати руки сухою тканиною.
- Відтягніть постраждалого від місця, де поширюється струм та перенесіть на безпечну ділянку. Для цього потрібно взяти його за полу одягу, попередньо обмотав будь якою сухою тканиною і свої руки. Діяти одною рукою, а другу опустити униз. Пам'ятайте неможна торкатися відкритих частин тіла руками – це небезпечно, електричний струм проходить крізь тіло постраждалого.
- Негайно викличте швидку медичну допомогу (телефон 103).

7. Перша (долікарська) медична допомога у разі нещасних випадків, надзвичайних подій тощо.

Надання першої долікарської допомоги

Наслідки нещасних випадків залежать від того, наскільки швидко і кваліфіковано надано потерпілому долікарську допомогу. Затримка долікарської допомоги або неправильне (невміле) її надання може призвести до серйозних ускладнень у лікуванні, інвалідності, навіть до смерті потерпілого. Не можна відмовлятися від надання допомоги потерпілому та вважати його мертвим тільки через відсутність таких ознак життя, як дихання та пульс.

Швидкість і якість надання долікарської допомоги визначаються підготовленістю осіб, які знаходяться поруч, їхнім умінням використовувати підручні та спеціальні засоби.

Тому кожен учень повинен знати, як надавати долікарську допомогу: зупинити кровотечу, зробити штучне дихання та зовнішній масаж серця, накласти шину в разі перелому, перев'язати рану, промити очі, вжити необхідних заходів при гострих отруєннях парою, газом тощо.

Є певна схема послідовності надання першої долікарської допомоги, з різними варіаціями вона придатна у більшості ситуацій.

Схема надання медичної допомоги:

1. Вивести потерпілого з оточення, де стався нещасний випадок.
2. Надати потерпілому найбільш зручне положення, що забезпечує спокій.
3. Визначити вид травми, (перелом, поранення, опік тощо).
4. Визначити загальний стан потерпілого, встановити, чи не порушені функції життєво важливих органів.
5. Розпочати проведення необхідних заходів:
 - зупинити кровотечу;
 - зафіксувати місце перелому;
 - надати реанімаційних заходів (оживлення): штучне дихання, зовнішній масаж серця;
 - обробити ушкоджені частини тіла.
6. Одночасно з наданням долікарської допомоги необхідно викликати швидку допомогу, послати за працівником закладу освіти, підготувати транспорт для відправки потерпілого до найближчої медичної установи.
7. Повідомити керівників установи про те, що трапилось. Важливо знати обставини, за яких сталася травма, умови, які спонукали до її виникнення, та час (годину і навіть хвилини), особливо, якщо потерпілий втратив свідомість.
8. Перше, що необхідно зробити для надання допомоги, — винести (вивести) потерпілого з місця події (зі спортзалу; спортмайданчика, зупинити дію електричного струму, винести з приміщення, в якому чадний газ тощо). Робити це потрібно обережно, намагаючись якнайменше турбувати потерпілого, особливо з переломами хребта.
9. При деяких ушкодженнях і раптових захворюваннях необхідно зняти з потерпілого одяг, наприклад, у разі термічних опіків чи поранень. Краще це зробити в приміщенні. Спочатку знімають одяг (пальто, піджак, брюки, кофту) зі здорової частини тіла. Якщо важко зняти одяг, його розпорюють по швах або розрізають. Так діють у випадках тяжкої травми з ушкодженням кісток, коли необхідно швидко зупинити кровотечу та іммобілізувати кінцівку. Під час кровотечі одяг достатньо розрізати вище рани. У разі перелому хребта, коли не можна турбувати потерпілого, одяг не знімають.
10. Необхідно передбачити захист потерпілого від переохолодження, особливо якщо є значна втрата крові, тяжкий загальний стан або під час транспортування потерпілого на великі відстані. Здійснити це не важко, для цього використовують простирадла, які настиляють на ноші таким чином, щоб вільним краєм накрити потерпілого. В мокру погоду треба користуватись брезентом, палаткою або іншими матеріалами, що не пропускають воду.
11. Потерпілий завжди потребує морально-психологічної підтримки оточуючих. Увага, щирість, турбота — це чинники, що допоможуть подолати наслідки травми, нещастя. Неприпустимими є грубість, роздратування, докори в необережності, недотриманні правил безпеки тощо. Правильний психологічний вплив і поведінка тих, хто оточує потерпілого, хто надає йому підтримку, вже є долікарською допомогою.

Правила користування індивідуальним перев'язочним пакетом

1. Розгортаючи пакет, необхідно слідкувати, щоб не торкатись того боку, який накладатиметься на рану.
2. Якщо рана одна, то слід накласти дві подушечки, якщо ран дві — по одній на рану, потім перебинтувати.
3. Щоб пов'язка не зсунулася, потрібно закріпити зовнішній кінець бинта шпилькою.
4. Після відкриття пакет необхідно відразу використати, оскільки він швидко втрачає стерильність.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор школи-інтернат
_____ В.П.Паїцький

**Програма та порядок вступного інструктажу
з безпеки життєдіяльності для учнів**

Бобринецької спеціальної загальноосвітньої школи-інтернат I-II ступенів

1. Загальні відомості про заклад. Види та джерела небезпеки в навчальних приміщеннях, на спортивних майданчиках, на навчально-дослідних ділянках тощо.
2. Загальні правила поведінки під час навчально-виховного процесу. Обставини та причини найбільш характерних нещасних випадків, що сталися в навчальному закладі.
3. Вимоги пожежної безпеки, цивільного захисту в навчальному закладі. Знайомство з Правилами пожежної безпеки для закладу.
4. Радіаційна безпека, дії у разі надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру.
5. Безпека дорожнього руху. Поведінка на вулиці, знайомство з правилами дорожнього руху.
6. Побутовий травматизм, попередження та дії у разі нещасних випадків у побуті.
7. Перша (долікарська) медична допомога у разі нещасних випадків, надзвичайних подій тощо.

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о.директора школи-інтернат
_____ В.П.Паїцький
« ____ » _____ 2014р.

**Програма вступного інструктажу (конспект)
з питань охорони праці для працівників**

1. Загальні відомості про установу.

Бобринецька спеціальна загальноосвітня школа-інтернат I-II ступенів розташована по вулиці Кірова 2. Це дві трьохповерхових споруди, спальний та навчальний корпус,

одноповерхові їдальня, приміщення пральні, котельня. Обладнані відповідними технічним устаткуванням для забезпечення належних санітарно-побутових умов працюючим.

2. Загальні правила поведінки працюючих.

Відповідно до “Правил внутрішнього трудового розпорядку для працівників Бобринецької спеціальної загальноосвітньої школи-інтернат I-II ступенів ” кожен працівник зобов’язаний:

- берегти державну власність;
- повністю виконувати вимоги охорони праці, пожежної безпеки, передбачені відповідними правилами, інструкціями, наказами, розпорядженнями;
- тримати в порядку і чистоті своє робоче місце, не порушувати санітарні правила у службових та загальних приміщеннях;
- утримуватись від дій, які заважають іншим працівникам виконувати свої обов’язки;
- додержуватись дисципліни праці і виконувати правила внутрішнього розпорядку.

Працівник зобов’язаний:

- знати і виконувати вимоги нормативних актів про охорону праці;
- додержуватись зобов’язань щодо охорони праці, передбачених правилами внутрішнього трудового розпорядку установи;
- співробітничати з адміністрацією у справі організації безпечних і нешкідливих умов праці, особисто вживати посильних заходів щодо усунення будь-якої ситуації, яка створює загрозу його здоров’ю чи життю або здоров’ю людей, які його оточують, повідомляти про небезпеку безпосередньо керівника або іншу посадову особу.

Працівник має право відмовитись від дорученої роботи, якщо створилась виробнича ситуація, небезпечна для його життя чи здоров’я.

Реалізацію конституційного права працівників на охорону життя і здоров’я у процесі трудової діяльності визначає Закон України” Про охорону праці”. Дія Закону поширюється на всіх юридичних осіб, які відповідно до законодавства використовують найману працю, та на всіх працюючих. Законодавство про охорону праці складається із Закону України” Про охорону праці”, Кодексу законів про працю України, Закону України “ Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності”.

У школі всі працівники працюють відповідно графіка затвердженого директором та погодженого головою профспілки. На бажання працівника, який працює у святковий або вихідний день, йому може бути наданий інший день відпочинку.

Усі працівники при прийнятті на роботу і в процесі роботи проходять навчання, інструктаж з питань охорони праці, надання першої допомоги потерпілим від нещасних випадків, про правильні дії при виникненні аварій. Допуск до роботи осіб, які не пройшли навчання, інструктаж і перевірку знань з охорони праці, забороняється.